

RATING KREDYTOWY JST
11 listopada 2016 r.

RATING

Długoterminowy
rating krajowy

A

Perspektywa

Stabilna

WYBRANE WSKAŹNIKI BUDŻETOWE

	2015	2016 P
Środki operacyjne* Dochody ogółem	14,88%	14,80%
Dochody własne Dochody ogółem	62,36%	59,65%
Dochody majątkowe Wydatki majątkowe	37,39%	45,11%

*środki operacyjne - nadwyżka operacyjna powiększona o kwotę opłaconych odsetek

PODSTAWOWE WSKAŹNIKI ZADŁUŻENIA

	2015	2016 P
Odsetki zapłacone Nadwyżka operacyjna netto*	7,32%	7,64%
Zadłużenie ogółem Dochody bieżące	43,80%	33,46%
Obsługa zadłużenia Dochody własne	10,25%	10,27%

*nadwyżka operacyjna netto - nadwyżka operacyjna powiększona o kwotę opłaconych odsetek, ale pomniejszona o dochody finansowe

KONTAKT

Krzysztof Grybionko
Analityk Prowadzący

krzysztof.grybionko@incrating.pl
+48 61/851 38 83

GMINA MIEJSKO-WIEJSKA

Gmina Grodzisk Mazowiecki – rating A, perspektywa stabilna

Główne czynniki przyznania ratingu

Rating gminy odzwierciedla dobre wyniki operacyjne Grodziska Mazowieckiego, jego stosunkowo wysoką zdolność do finansowania inwestycji ze środków własnych, dobrą płynność oraz malejące zadłużenie. Rating bierze również pod uwagę zadłużenie spółek miejskich.

Dochody bieżące jednostki w latach 2011-2016 wzrastały ze 112,40 mln zł w 2011 roku do 190,53 mln zł w 2016 roku, co implikuje skumulowany roczny wskaźnik wzrostu (CAGR) na poziomie 11,13%.

Marża operacyjna znajdowała się w przedziale 10,87%-16,75% osiągając średnią dla okresu w wysokości 14,43%.

Dochody podatkowe gminy stanowiły od 51,72% do 62,61% dochodów bieżących. Średnio 41,26% dochodów podatkowych stanowiły podatki lokalne.

Na przestrzeni ostatnich 6 lat wydatki na wynagrodzenia stanowiły przeciętnie 39,30% wydatków bieżących pomniejszonych o zapłacone odsetki. Natomiast wydatki majątkowe wynosiły średnio 22,96% wydatków ogółem.

Zadłużenie ogółem gminy w latach 2011-2016 spadło przeciętnie o 1,59% rocznie do poziomu 63,75 mln zł, co stanowi 33,46% dochodów bieżących. Stosunek zadłużenia bezpośredniego do dochodów własnych spadł z poziomu 80,09% w 2011 roku do 51,10% w 2016 roku.

Wydatki na obsługę zadłużenia bezpośredniego w 2016 roku wyniosą 10,27% dochodów własnych i będą wyższe o 0,02 p.p. niż w ubiegłym roku. Przeciętny koszt długu samorządu wynosi 3,97%, natomiast średni okres spłaty zadłużenia gminy - czyli czas przedziałowy, w którym samorząd spłaciłby swoje zobowiązania przy założeniu, że przeznaczyłby na ten cel całą swoją nadwyżkę i wolne środki - wynosi 3 lata.

Główne czynniki zmiany ratingu

Obniżenie przyznanego ratingu może nastąpić w wyniku sukcesywnego pogarszania się wyników operacyjnych jednostki, w szczególności dalszego spadku środków operacyjnych lub zatrzymanie tempa wzrostu dochodów gminy przy jednoczesnym utrzymaniu tempa wzrostu wydatków - co może doprowadzić do znaczącego pogorszenia się wskaźników zadłużenia.

Rating może zostać podniesiony, jeśli jednostka będzie kontynuowała dobre wyniki na działalności operacyjnej w najbliższym okresie oraz będzie kontynuowała działania mające na celu obniżenie zadłużenia.

INC Rating jest agencją ratingową specjalizującą się w ocenie ryzyka kredytowego jednostek samorządu terytorialnego. Opis stosowanej przez INC Rating metodologii oraz wszystkie ograniczenia i zastrzeżenia, którym podlegają ratingi kredytowe nadawane przez INC Rating znajdują się na oficjalnej stronie internetowej agencji <http://www.incrating.pl>.

INC Rating Sp. z o.o., ul. Krasińskiego 16, 60-830 Poznań, Tel. /fax.: 61 851 38 83, e-mail: office@incrating.pl
Sąd Rejonowy Poznań - Nowe Miasto i Wilda, VIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego
KRS 0000535140, NIP: 781-19-02-148, REGON: 302860944
Kapitał zakładowy: 2.350.000 zł, Kapitał wpłacony: 2.350.000 zł

Wybrane wskaźniki finansowe

Wskaźnik	2011	2012	2013	2014	2015	2016 ^(plan)	Średnia
Nadwyżka operacyjna netto / Dochody bieżące netto	18,52%	19,10%	13,04%	13,31%	16,34%	15,87%	16,03%
Nadwyżka operacyjna / Dochody bieżące	16,04%	16,75%	10,87%	12,46%	15,44%	15,03%	14,43%
Nadwyżka (deficyt) / Dochody ogółem	0,42%	-0,54%	5,77%	-1,73%	-3,84%	2,87%	0,49%
Wynik budżetu ogółem / Dochody ogółem	0,48%	0,09%	1,51%	0,88%	0,01%	0,00%	0,50%
Środki operacyjne / Dochody ogółem	16,03%	16,73%	11,67%	13,43%	14,88%	14,80%	14,59%
Zmiana nadwyżki operacyjnej (zmiana w ciągu roku)	47,19%	16,65%	-30,11%	27,26%	31,76%	16,21%	18,16%
Zmiana dochodów własnych (zmiana w ciągu roku)	7,08%	7,34%	10,45%	4,56%	4,08%	12,14%	7,61%
Zmiana zadłużenia bezpośredniego (zmiana w ciągu roku)	-4,05%	-0,06%	-9,69%	3,32%	8,54%	-8,81%	-1,79%
Zmiana zadłużenia ogółem (zmiana w ciągu roku)	-4,05%	-0,06%	-9,69%	3,32%	8,32%	-8,62%	-1,80%
Odsetki zapłacone / Nadwyżka operacyjna netto	14,79%	13,89%	18,56%	10,89%	7,32%	7,64%	12,18%
Obsługa zadłużenia bezpośredniego / Dochody własne	15,06%	21,99%	12,67%	9,89%	10,25%	10,27%	13,36%
Obsługa zadłużenia bezpośredniego / Dochody bieżące	11,55%	16,21%	9,58%	7,04%	7,14%	6,73%	9,71%
Obsługa zadłużenia bezpośredniego / Środki operacyjne	61,54%	83,60%	72,10%	50,68%	42,93%	41,41%	58,71%
Zadłużenie bezpośrednie / Dochody bieżące	61,45%	54,97%	46,09%	42,89%	43,80%	33,46%	47,11%
Zadłużenie ogółem / Dochody bieżące	61,45%	54,97%	46,09%	42,89%	43,80%	33,46%	47,11%
Zadłużenie bezpośrednie / Nadwyżka operacyjna (lata)	3,83	3,28	4,24	3,44	2,84	2,23	3,31
Zadłużenie ogółem / Dochody własne	80,09%	74,57%	60,98%	60,25%	62,84%	51,10%	64,97%
Zadłużenie bezpośrednie / Dochody własne	80,09%	74,57%	60,98%	60,25%	62,84%	51,10%	64,97%
Zadłużenie ogółem i zobowiązania pośrednie netto / Dochody bieżące	61,45%	54,97%	46,09%	42,89%	43,80%	33,45%	47,11%
Wskaźnik z art. 243	19,68%	17,41%	18,54%	16,99%	15,19%	14,45%	17,04%
Zadłużenie ogółem / Nadwyżka operacyjna (lata)	3,83	3,28	4,24	3,44	2,84	2,23	3,31
Zadłużenie ogółem / Środki operacyjne	3,27	2,83	3,47	3,09	2,63	2,06	2,89
Obsługa zadłużenia / (Środki operacyjne + Nadwyżka z lat ubiegłych)	0,62	0,84	0,72	0,51	0,43	0,41	0,59
Dochody podatkowe / Dochody bieżące	62,61%	57,65%	56,84%	57,00%	56,53%	51,72%	57,06%
Podatki lokalne / Dochody podatkowe ogółem	43,10%	41,62%	40,85%	41,06%	40,10%	40,85%	41,26%
Otrzymane transfery bieżące / Dochody bieżące	29,16%	30,57%	30,15%	30,18%	32,59%	38,35%	31,83%
Dochody bieżące / Dochody ogółem	85,38%	86,28%	87,84%	96,65%	89,46%	91,10%	89,45%
Dochody własne / Dochody ogółem	65,51%	63,60%	66,39%	68,79%	62,36%	59,65%	64,38%
Wydatki na wynagrodzenia / (Wydatki bieżące - Odsetki zapłacone)	41,47%	42,26%	39,44%	38,28%	39,69%	34,68%	39,30%
Transfery bieżące / (Wydatki bieżące - Odsetki zapłacone)	35,90%	37,92%	34,77%	35,05%	39,09%	45,79%	38,09%
Wydatki majątkowe / Wydatki ogółem	28,02%	28,55%	16,92%	16,83%	27,16%	20,31%	22,97%
Odsetki / Średni stan długu	4,35%	4,81%	4,97%	3,41%	2,83%	3,45%	3,97%
Nadwyżka operacyjna / Wydatki majątkowe	49,09%	50,35%	59,88%	70,32%	49,00%	69,42%	58,01%
Dochody majątkowe / Wydatki majątkowe	52,41%	47,78%	76,30%	19,59%	37,39%	45,11%	46,43%
Zmiana zadłużenia / Wydatki majątkowe	-7,94%	-0,09%	-27,24%	7,77%	10,65%	-14,58%	-5,24%
Nadwyżka (deficyt) / Wydatki majątkowe	1,49%	-1,87%	36,18%	-10,09%	-13,61%	14,53%	4,44%
(Nadwyżka operacyjna + Dochody majątkowe) / Wydatki majątkowe	101,49%	98,13%	136,18%	89,91%	86,39%	114,53%	104,44%

Dane finansowe w mln PLN

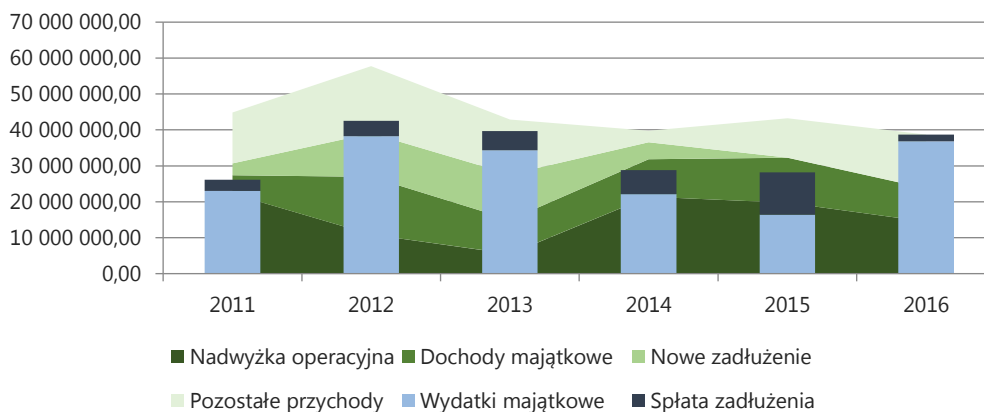
	2011	2012	2013	2014	2015	2016 ^(plan)	Średnia
1. Dochody bieżące (1a+1b+1c+1d)	112,4	125,6	135,3	150,2	159,6	190,5	145,6
a. Dochody podatkowe, w tym:	70,4	72,4	76,9	85,6	90,2	98,5	82,3
- PIT	37,2	39,7	42,9	48,1	51,1	55,4	45,7
- CIT	2,8	2,5	2,5	2,4	2,9	2,9	2,7
- Podatki lokalne	30,3	30,1	31,4	35,1	36,2	40,3	33,9
b. Transfery bieżące (dotacje i subwencje)	32,8	38,4	40,8	45,3	52	73,1	47,1
c. Opłaty i pozostałe dochody operacyjne	8,9	14,3	17,2	18,2	16,8	18,1	15,6
d. Dochody finansowe	0,4	0,5	0,4	1	0,6	0,8	0,6
2. Wydatki bieżące (2a+2b+2c+2d)	94,4	104,5	120,6	131,5	134,9	161,9	124,6
a. Wynagrodzenia i pochodne	37,9	42,8	46,3	49,5	52,8	55,3	47,4
b. Poręczenia	0	0	0	0	0	0	0,0
c. Odsetki	3,1	3,3	3,3	2,2	1,9	2,3	2,7
d. Pozostałe	53,4	58,4	71	79,8	80,2	104,2	74,5
3. Nadwyżka operacyjna (1-2)	18	21	14,7	18,7	24,6	28,6	20,9
4. Bilans majątkowy (4a-4b)	-17,5	-21,8	-5,8	-21,4	-31,5	-22,6	-20,1
a. Dochody majątkowe, w tym:	19,3	20	18,7	5,2	18,8	18,6	16,8
- dotacje na inwestycje	12,6	14,6	11	3,2	15,1	11,3	11,3
b. Wydatki majątkowe	36,7	41,8	24,6	26,6	50,3	41,3	36,9
5. Nadwyżka / deficyt (3+4)	0,5	-0,8	8,9	-2,7	-6,8	6	0,9
6. Zmiana zadłużenia netto (6a-6b)	-2,9	0	-6,7	2,1	5,5	-6	-1,3
a. Nowe zadłużenie	7	17	3	10,5	15	4,5	9,5
b. Spłata zadłużenia	9,9	17	9,7	8,4	9,5	10,5	10,8
6.1. Pozostałe przychody	3	1	0,1	2	1,4	0	1,3
6.2. Pozostałe rozchody	0	0	0	0	0	0	0,0
7. Wynik budżetu ogółem (5+6+6.1-6.2)	0,6	0,1	2,3	1,4	0	0	0,7

Zadłużenie w mln PLN

Zadłużenie	2011	2012	2013	2014	2015	2016 ^(plan)	Średnia
Krótkoterminowe na koniec roku	0	0	0	0	0	0	0,0
Długoterminowe	64,55	71,98	69,07	69,03	62,34	64,41	66,9
Zadłużenie bezpośrednie	64,55	71,98	69,07	69,03	62,34	64,41	66,9
Zadłużenie ogółem	64,55	71,98	69,07	69,03	62,34	64,41	66,9
Zadłużenie ogółem netto	64,55	71,98	69,07	69,03	62,34	64,41	66,9
+ Udzielone poręczenia	0	0	0	0	0	0	0,0
+ Zadłużenie spółek komunalnych oraz SPZOZ-ów (bez poręczeń)	-	-	-	-	-	11,7	-
Zadłużenie ogółem i zobowiązania pośrednie netto	64,55	71,98	69,07	69,03	62,34	76,11	68,8

Przepływy finansowe w budżecie Gminy

Poniższy wykres w sposób zagregowany ilustruje sytuację finansową gminy. Wpływy do budżetu są na nim ukazane w formie skumulowanego wykresu warstwowego. Zarówno dochody gminy jak i wydatki dzielone są na dochody lub wydatki bieżące oraz majątkowe. Dochody bieżące są to dochody związane z bieżącą działalnością gminy, zdefiniowane w ustawie o finansach publicznych, jako wszystkie dochody inne niż dotacje i środki przeznaczone na inwestycje, dochody ze sprzedaży majątku oraz dochody z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności. Wydatki bieżące są natomiast sumą wszystkich wydatków, które nie są związane z inwestycjami gminy, zakupem i objęciem finansowych instrumentów udziałowych przez gminę lub wnoszeniem przez gminę wkładów do spółek prawa handlowego.

NADWYŻKA OPERACYJNA

Nadwyżka operacyjna jest różnicą między dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi. Zgodnie z ustawą o finansach publicznych, wydatki majątkowe gminy muszą być finansowane w całości z dochodów bieżących. Jako, że wielkość zrealizowanych przepływów budżetowych wykonanych w ciągu roku często różni się od planu, gminy są przez to zobligowane do utrzymywania dodatniej nadwyżki operacyjnej, pełniącej rolę buforu bezpieczeństwa. Nadwyżka operacyjna jest najbardziej elastyczną kategorią środków budżetowych, ponieważ nie ma żadnego określonego z góry celu, na który musi być ona wydatkowana.

DOCHODY MAJĄTKOWE

Drugą kategorią dotyczącą wpływów do budżetu jednostki są dochody majątkowe, a więc wszelkie dochody gminy związane z dotacjami i subwencjami niezwiązanymi z bieżącymi wydatkami gminy, oraz dochody mające związek z posiadaniem przez gminę majątkiem.

NOWE ZADŁUŻENIE

Trzecią z ukazanych kategorii wpływów budżetowych jest nowe zadłużenie. Zgodnie z art. 89 ustawy o finansach publicznych, jednostki sektora finansów publicznych mogą zaciągać kredyty i pożyczki, a także emitować papiery wartościowe w następujących celach:

1. Pokrycia występującego w ciągu roku przejściowego deficytu budżetu jednostki samorządu terytorialnego,
2. Finansowania planowanego deficytu budżetu jednostki samorządu terytorialnego,
3. Spłaty wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu emisji papierów wartościowych oraz zaciągniętych pożyczek i kredytów,
4. Wyprzedzającego finansowania działań finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej.

POZOSTAŁE PRZYCHODY

Ostatnią kategorią wpływów są pozostałe przychody, do których zalicza się na przykład nadwyżka z lat ubiegłych lub przychody związane z prywatyzacją majątku samorządu.

WYDATKI MAJĄTKOWE, SPŁATA ZADŁUŻENIA, POZOSTAŁE ROZCHODY

Na wykresie przedstawione zostały kategorie budżetowe, których koszty gmina pokrywa z posiadanych środków. Zdecydowanie największą pozycją są wydatki majątkowe, które dotyczą wszystkich wydatków ponoszonych przez gminę, które nie dotyczą jej działalności bieżącej (w szczególności są to inwestycje). Drugą kategorią przedstawioną na wykresie są środki przeznaczone na spłatę zadłużenia gminy, ostatnią zaś są pozostałe rozchody, stanowiące zbiór wszystkich rozchodów, które nie znalazły się w żadnej z wcześniejszych kategorii.

Analiza dochodów w latach 2006-2016 (dane w mln PLN)

Dochody jednostek samorządu terytorialnego dzielą się na dwa rodzaje – dochody bieżące oraz dochody majątkowe. Do dochodów majątkowych zalicza się dotacje i środki przeznaczone na inwestycje, dochody ze sprzedaży majątku oraz dochody z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności, natomiast dochody bieżące stanowią wszystkie inne dochody uzyskiwane przez samorząd. Szczegółnej analizie poddano dochody bieżące, one bowiem kształtują budżet gminy i decydują o możliwości uchwycenia trendu ich poszczególnych pozycji. Jest to podstawa do prognozowania kształtowania się poszczególnych pozycji dochodów JST w przyszłości. Tego typu prognozy wykonują służby finansowe JST w dokumencie: Wieloletnia Prognoza Finansowa, a Analitycy INC Rating po wykonaniu niezależnej analizy decydują o perspektywie ratingu.

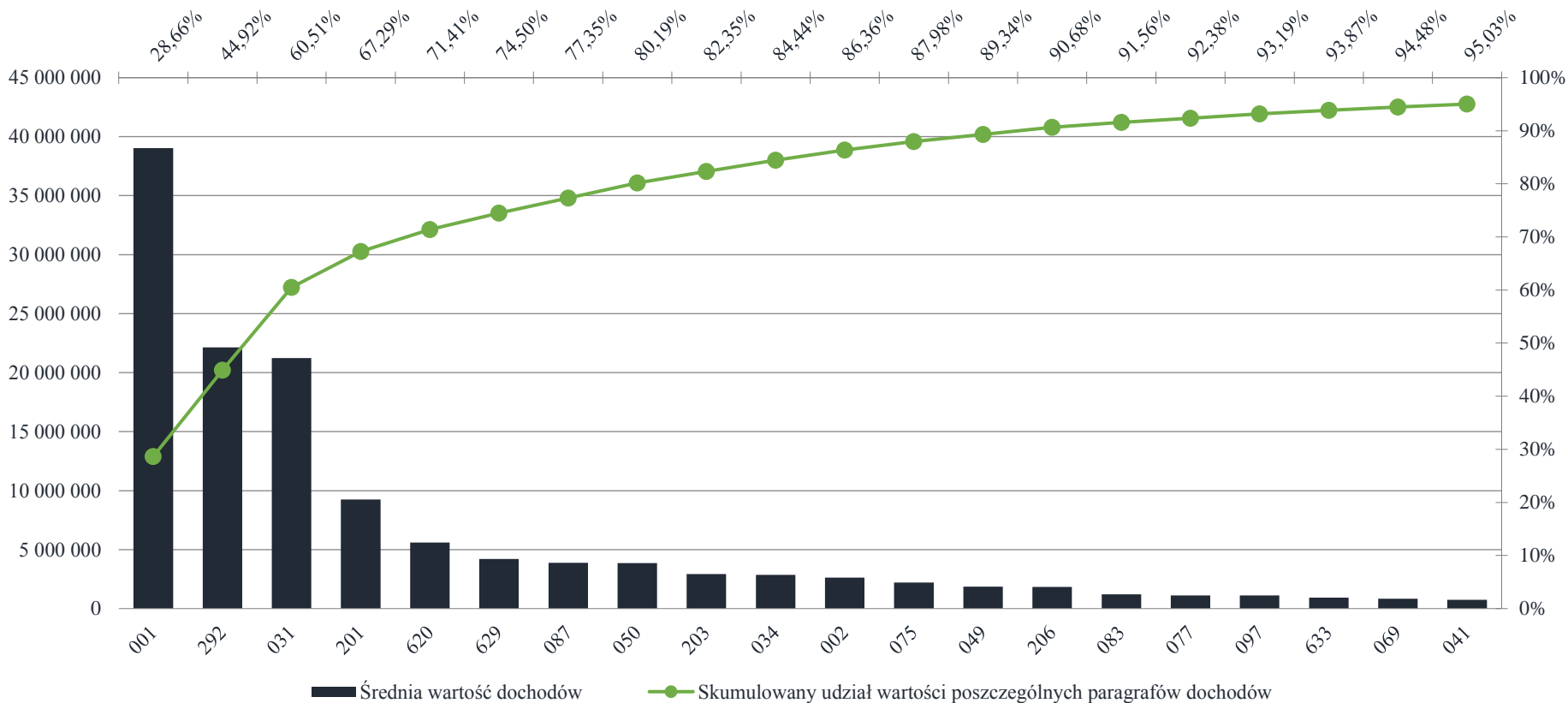
LP.	§	OPIS	ŚREDNIA WARTOŚĆ DOCHODÓW	UDZIAŁ SKUMULOWANY	% POZYCJI DOCHODÓW	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
1	001	Podatek dochodowy od osób fizycznych	39,01	29,10%	29,1%	23,63	29,51	33,85	32,87	34,86	37,20	39,72	42,95	48,08	51,14	55,39
2	292	Subwencje ogólne z budżetu państwa	22,12	45,61%	16,5%	12,10	13,45	15,16	17,27	18,39	20,83	24,28	25,69	28,31	32,71	35,32
3	031	Podatek od nieruchomości	21,23	61,44%	15,8%	14,67	15,60	16,52	17,01	18,59	21,51	21,79	24,11	27,00	27,74	28,95
4	201	Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie (związkom gmin) ustawami	9,24	68,33%	6,9%	7,40	8,08	7,94	7,89	8,54	8,74	8,98	9,72	10,61	11,95	11,74
5	620	Dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 3 oraz ust. 3 pkt 5 i 6 ustawy, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich	5,60	72,51%	4,2%	0,00	0,00	0,00	0,00	2,97	11,31	14,27	10,12	0,18	14,59	8,16
6	629	Środki na dofinansowanie własnych inwestycji gmin (związków gmin), powiatów (związków powiatów), samorządów województw, pozyskane z innych źródeł	4,21	75,65%	3,1%	0,00	13,92	10,17	22,24	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

LP.	§	OPIS	ŚREDNIA WARTOŚĆ DOCHODÓW	UDZIAŁ SKUMULOWANY	% POZYCJI DOCHODÓW	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
7	087	Wpływy ze sprzedaży składników majątkowych	3,89	78,54%	2,9%	2,79	2,18	6,00	3,27	9,45	6,46	5,10	7,50	0,00	0,00	0,00
8	050	Podatek od czynności cywilnoprawnych	3,86	81,43%	2,9%	3,12	5,51	4,62	3,09	3,70	5,26	4,27	3,01	3,38	3,36	3,20
9	203	Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację własnych zadań bieżących gmin (związków gmin)	2,93	83,61%	2,2%	1,07	1,26	1,35	1,56	2,15	2,09	2,47	3,78	5,56	5,70	5,29
10	034	Podatek od środków transportowych	2,85	85,74%	2,1%	1,32	1,65	2,00	1,93	2,30	2,30	2,71	2,98	3,36	4,09	6,70
11	002	Podatek dochodowy od osób prawnych	2,61	87,69%	2,0%	2,17	2,80	2,83	2,43	2,47	2,84	2,54	2,53	2,36	2,90	2,90
12	075	Dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz innych umów o podobnym charakterze	2,20	89,33%	1,6%	0,24	0,19	0,22	0,16	1,45	2,89	3,30	3,53	3,81	4,44	4,00
13	049	Wpływy z innych lokalnych opłat pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie odrębnych ustaw	1,85	90,71%	1,4%	0,09	0,13	0,15	0,23	0,20	0,23	0,32	2,46	5,27	5,38	5,90
14	206	Dotacje celowe przekazane z budżetu państwa na zadania bieżące z zakresu administracji rządowej zlecone gminom (związkom gmin, związkom powiatowo-gminnym), związane z realizacją świadczenia wychowawczego stanowiącego pomoc państwa w wychowywaniu dzieci	1,83	90,68%	1,3%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	20,14
15	083	Wpływy z usług	1,20	91,56%	0,9%	0,89	0,90	0,94	0,95	0,99	1,08	1,27	1,65	1,25	1,95	1,30
16	077	Wpłaty z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności oraz prawa użytkowania wieczystego nieruchomości	1,11	92,38%	0,8%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,77	3,43	7,00

LP.	§	OPIS	ŚREDNIA WARTOŚĆ DOCHODÓW	UDZIAŁ SKUMU- LOWANY	% POZYCJI DOCHO- DÓW	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
17	097	Wpływy z różnych dochodów	1,11	93,19%	0,8%	0,30	0,36	0,41	2,05	1,19	0,66	0,96	1,79	2,64	0,86	0,94
18	633	Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację inwestycji i zakupów inwestycyjnych własnych gmin (związków gmin)	0,92	93,87%	0,7%	0,10	0,00	0,00	1,36	0,36	1,26	0,32	0,79	2,87	0,56	2,55
19	069	Wpływy z różnych opłat	0,84	94,48%	0,6%	0,00	0,01	0,00	0,00	0,07	0,04	3,86	3,54	0,71	0,26	0,70
20	041	Wpływy z opłaty skarbowej	0,74	95,03%	0,5%	0,98	0,84	0,90	0,76	0,70	0,71	0,70	0,67	0,69	0,51	0,70

Wykres analizy dochodów

Najważniejszą pozycję wśród dochodów gminy zajmują wpływy z podatku dochodowego od osób fizycznych (paragraf 001), drugą natomiast są subwencje ogólne z budżetu państwa (paragraf 292). Te dwie kategorie dochodowe odpowiadały średnio za prawie połowę (44,92%) wszystkich dochodów gminy w analizowanym okresie. Kolejne największe pozycje dochodów to wpływy z podatku nieruchomości (paragraf 031), dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej (paragraf 201) oraz wpływy z dotacji celowych w ramach programów finansowanych z udziałem środków zagranicznych (paragraf 620). Te pięć pozycji odpowiadało średnio za 71,41% budżetu gminy, a więc to na nich warto skupić najwięcej uwagi podczas analizy dochodów budżetu gminy, ponieważ mają największy wpływ na sytuację finansową gminy.

Analiza wydatków w latach 2006-2016 (dane w mln PLN)

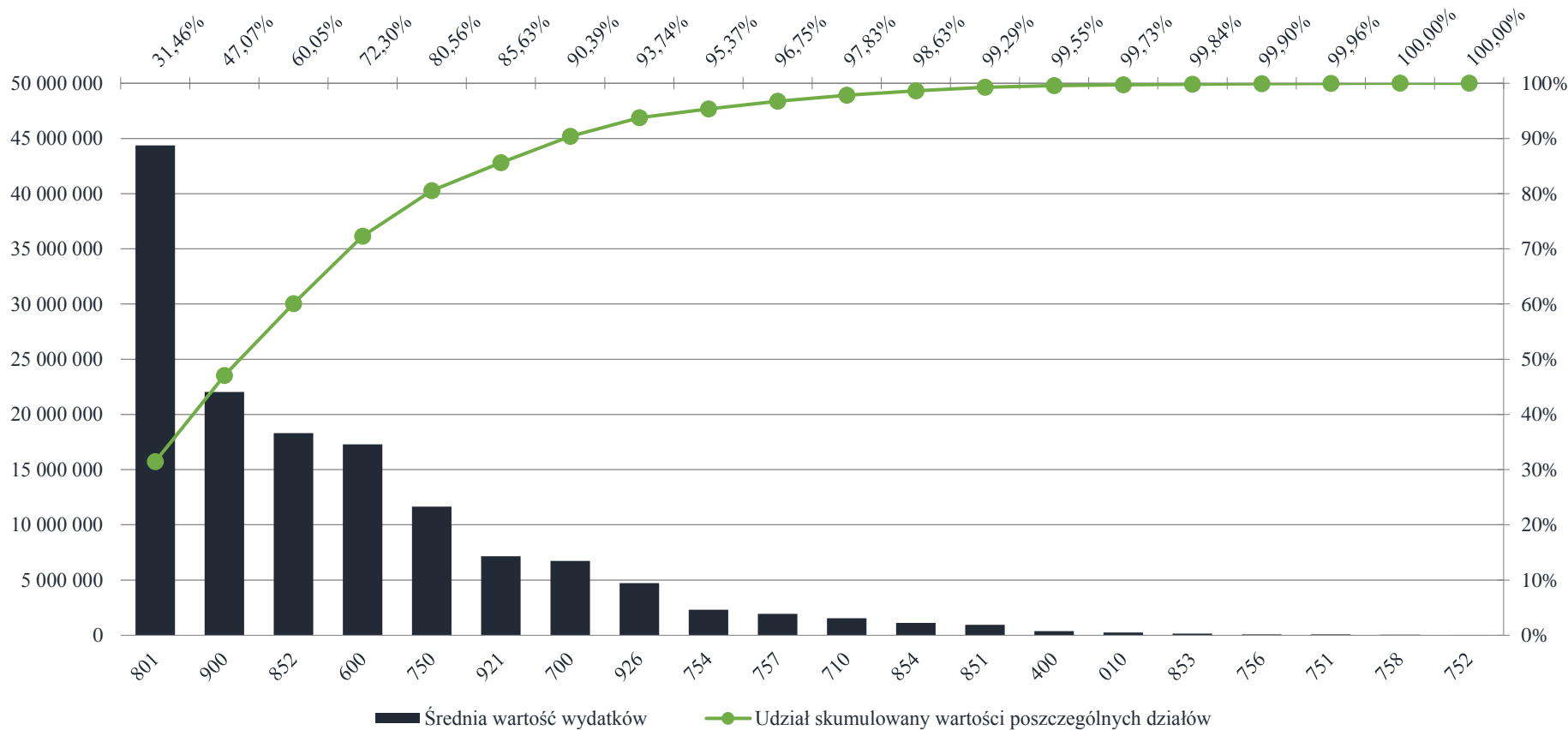
Również wydatki jednostek samorządu terytorialnego możemy podzielić na bieżące oraz majątkowe. Wydatki bieżące obejmują różnego rodzaju koszty związane z funkcjonowaniem samorządu, m. in. wynagrodzenia i uposażenia osób zatrudnionych w państwowych jednostkach budżetowych oraz składki naliczane od tych wynagrodzeń i uposażeń, zakupy towarów i usług czy koszty utrzymania jednostek budżetowych.

LP.	DZIAŁ	OPIS	ŚREDNIA WARTOŚĆ WYDATKÓW	UDZIAŁ SKUMULOWANY	% POZYCJI WYDATKÓW	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
1	801	Oświata i wychowanie	44,38	31,46%	31,5%	22,14	24,95	29,46	33,75	41,78	44,57	54,62	53,65	54,55	66,36	62,39
2	900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	22,03	47,07%	15,6%	5,98	20,47	35,73	45,27	8,68	19,85	23,83	13,61	14,62	33,07	21,26
3	852	Pomoc społeczna	18,31	60,05%	13,0%	11,55	12,31	12,66	13,15	15,03	16,16	17,41	20,00	20,50	21,07	41,63
4	600	Transport i łączność	17,28	72,30%	12,2%	12,86	9,65	11,80	22,75	19,09	19,57	13,71	19,14	23,12	19,15	19,24
5	750	Administracja publiczna	11,65	80,56%	8,3%	7,80	8,99	10,67	10,61	9,96	10,22	13,22	13,31	13,66	14,67	15,07
6	921	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	7,16	85,63%	5,1%	6,55	12,28	16,70	4,45	4,83	3,39	4,23	5,19	7,04	5,23	8,85
7	700	Gospodarka mieszkaniowa	6,72	90,39%	4,8%	4,70	4,17	6,20	8,96	6,51	5,10	5,97	4,03	6,53	8,37	13,40
8	926	Kultura fizyczna i sport	4,73	93,74%	3,4%	3,13	2,13	2,38	4,23	5,48	3,50	4,43	4,66	5,86	6,18	10,04
9	754	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	2,30	95,37%	1,6%	1,36	1,24	1,27	1,76	1,55	2,23	2,11	2,96	4,46	3,51	2,84
10	757	Obsługa długu publicznego	1,94	96,75%	1,4%	0,38	0,77	0,83	1,18	2,19	3,07	3,32	3,26	2,16	1,90	2,30
11	710	Działalność usługowa	1,53	97,83%	1,1%	1,28	1,44	1,67	1,95	1,96	1,47	1,46	1,41	1,51	1,38	1,32
12	854	Edukacyjna opieka wychowawcza	1,12	98,63%	0,8%	0,50	0,65	0,68	0,73	0,85	0,91	1,09	1,33	1,59	1,87	2,07
13	851	Ochrona zdrowia	0,94	99,29%	0,7%	0,59	0,67	0,93	0,83	1,05	0,55	0,67	1,27	1,38	1,28	1,15
14	400	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	0,37	99,55%	0,3%	0,21	0,56	0,33	0,15	0,47	0,23	0,04	0,92	0,50	0,39	0,27
15	010	Rolnictwo i łowiectwo	0,25	99,73%	0,2%	0,11	0,40	1,17	0,30	0,23	0,08	0,08	0,09	0,09	0,10	0,07

16	853	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	0,16	99,84%	0,1%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	0,27	0,30	0,47	0,60
17	756	Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	0,08	99,90%	0,1%	0,12	0,16	0,17	0,17	0,15	0,16	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
18	751	Urzędy naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	0,08	99,96%	0,1%	0,07	0,05	0,01	0,05	0,16	0,07	0,01	0,01	0,20	0,26	0,03
19	758	Różne rozliczenia	0,06	100,00%	0,0%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,62
20	752	Obrona narodowa	0,00	100,00%	0,0%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

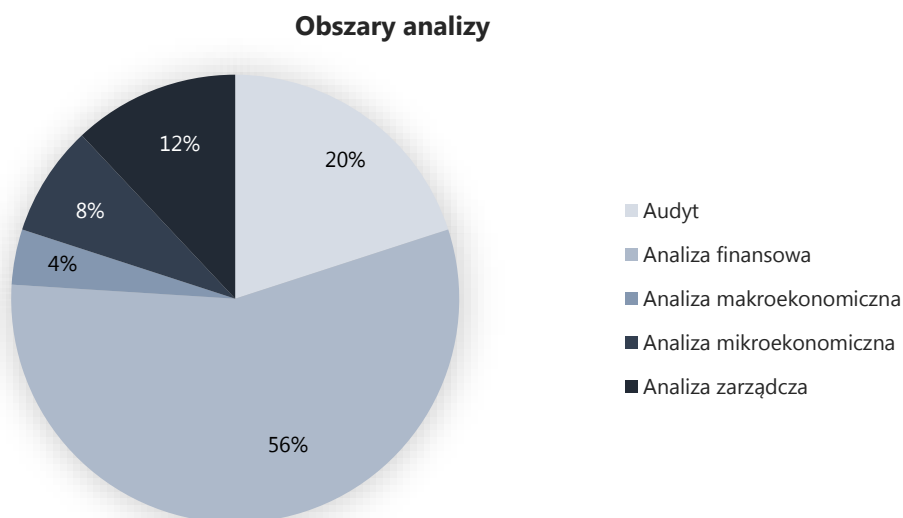
Wykres analizy wydatków

Najważniejszą pozycję wśród wydatków gminy zajmują wydatki związane z oświatą i wychowaniem, znacząco przewyższające dofinansowanie, jakie w celu realizacji tego zadania otrzymuje gmina z budżetu państwa (dział 801). Drugą największą pod względem wysokości wydatków kategorią są wydatki związane z gospodarką komunalną i ochroną środowiska (dział 900), a trzecią są wydatki związane z pomocą społeczną (dział 852). Te trzy kategorie wydatkowe odpowiadały średnio za ponad połowę (60,05%) wszystkich wydatków gminy w analizowanym okresie. Kolejne największe pozycje wydatków to wydatki związane z transportem i łącznością (dział 600) oraz wydatki związane z funkcjonowaniem administracji publicznej (dział 750). Te pięć pozycji średnio odpowiada za 80,56% wydatków budżetowych gminy, a więc to na nich warto skupić najwięcej uwagi podczas analizy wydatków gminy, ponieważ mają największy wpływ na kształtowanie się gminnego budżetu.

Metodologia przyznawania oceny ratingowej przez INC Rating

Metodologia stosowana przez INC Rating dzieli się w głównej mierze na pięć obszarów lub pięć perspektyw, z których analitycy agencji w drodze analizy eksperckiej dokonują oceny ratingowanego podmiotu. Obszary te w zwięzły sposób zostały przedstawione poniżej:

1. Audyt jednostki samorządu terytorialnego jest jednym z pierwszych kroków w procesie ratingu kredytowego. Polega on na spotkaniu pracowników działu analitycznego z przedstawicielami Jednostki – dzięki informacjom uzyskanym podczas takiego spotkania możliwa jest rzetelna ocena stanu, w jakim faktycznie znajduje się gospodarka gminy. Wyniki tego spotkania zaprezentowane są w dalszej części raportu.

2. Analiza perspektywy makroekonomicznej to kolejny krok w procesie oceny ratingowej. Istnieją dwa poziomy oddziaływania makroekonomicznego na powiaty i gminy - regionalny (województwa) i krajowy. W przypadku województw bierzemy pod uwagę tylko jeden poziom makroekonomicznego wpływu - poziom krajowy.

3. Analiza perspektywy mikroekonomicznej polega na dokonaniu dokładnego, wielowymiarowego przeglądu sytuacji wybranego podmiotu w oparciu o dane pochodzące z jego najbliższego otoczenia.

4. Analiza zarządcza polega na dokonaniu bezstronnej oceny sprawności i skuteczności działania podmiotu ratingowanego w oparciu o przyjęte wskaźniki.

5. Analiza finansowa ratingowanej jednostki jest najważniejszym elementem w procesie oceny ratingowej. Jest ona rezultatem oceny zarówno makro i mikro potencjału ekonomicznego danego podmiotu w oparciu o jego decyzje administracyjne (Analiza zarządcza). Stąd przyznana ocena ratingowa w dużej mierze zależy od wyników analizy finansowej budżetu lokalnego samorządu.

Skala ratingowa

Skala ratingu kredytowego przyznawanego przez INC Rating, zawiera dwa poziomy jakości:

I. Rating kredytowy inwestycyjny – to rating kredytowy, zawierający się w przedziale ocen od AAA do BBB- i charakteryzuje się on relatywnie niskim ryzykiem związanym z inwestowaniem w instrumenty emitowane przez podmiot podlegający ocenie. Prawdopodobieństwo bankructwa czy restrukturyzacji długu takiego podmiotu jest minimalne, a ryzyko dotyczy przede wszystkim terminowości regulowania przez niego zobowiązań.

II. Rating kredytowy spekulacyjny – to rating kredytowy, zawierający się w przedziale ocen od BB+ do D i charakteryzuje się on relatywnie wyższym ryzykiem związanym z inwestowaniem w instrumenty emitowane przez podmiot podlegający ocenie.

Przedstawiona powyżej metodologia stanowi opis głównych składowych ratingu. Ostateczna ocena ratingowa jest wynikiem analizy blisko dwustu różnych wskaźników, obszarów i trendów zaobserwowanych w budżetach i ogólnej sytuacji ratingowanych podmiotów.

Rating	Opis ryzyka	
AAA	Najniższy poziom ryzyka	Poziom inwestycyjny
AA+		
AA		
AA-	Bardzo niski poziom ryzyka	
A+		
A		
A-	Niski poziom ryzyka	
BBB+		
BBB		
BBB-	Umiarkowany poziom ryzyka	
BB+		
BB		Poziom spekulacyjny
BB-		
B+	Poziom wysoce spekulacyjny	
B		
B-		
CCC	Znaczące ryzyko	
CC	Bardzo duży poziom ryzyka	
C	W upadłości z małą szansą na poprawę	
D	Bankrut	

RATINGI KREDYTOWE WYSTAWIANE PRZEZ INC RATING SP. Z O.O. REPREZENTUJĄ WYŁĄCZNIE OPINIĘ AGENCJI NA TEMAT RYZYKA KREDYTOWEGO OCENIANEGO PODMIOTU. WSZYSTKIE RATINGI KREDYTOWE WYSTAWIANE PRZEZ INC RATING SP. Z O.O. PODLEGAJĄ PEWNYM OGRANICZENIOM, KTÓRE ZOSTAŁY SZCZEGÓŁOWO OPISANE NA STRONIE INTERNETOWEJ AGENCJI (WWW.INCRATING.PL). PREZENTOWANY RATING JEST RATINGIEM ZAMÓWIONYM OPARTYM M.IN. O DANE HISTORYCZNE I SPRAWOZDANIA BUDŻETOWE JST ZA LATA 2006 – 2015 (WYKONANIE) ORAZ ROK 2016 (PLAN) WRAZ Z PROGNOZĄ NA PRZYSZŁOŚĆ (WIELOLETNIA PROGNOZA FINANSOWA).